

กระทู้ถามที่ ๕๑๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การแก้ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดลพบุรีและจังหวัดเพชรบูรณ์

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ราษฎรในจังหวัดลพบุรีและจังหวัดเพชรบูรณ์จำนวนมากได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากภาวะฝนแล้งที่เกิดขึ้นติดต่อกันหลายปี ทำให้ไม่สามารถเพาะปลูกได้ ราษฎรขาดอาชีพและขาดรายได้ในการเลี้ยงดูครอบครัว จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นในปีนี้อหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลจะมีวิธีแก้ไขเยียวยาให้กับราษฎรที่ประสบปัญหาภัยแล้งหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาภัยแล้ง โดยการปลูกต้นไม้ การสร้างอ่างเก็บน้ำ การขุดลอกคลอง หนอง บึงต่าง ๆ และการสร้างฝายขึ้นบันไดหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๑๖ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การแก้ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดลพบุรี และจังหวัดเพชรบูรณ์

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง การแก้ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดลพบุรีและจังหวัดเพชรบูรณ์ ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

ขอเรียนว่า รัฐบาลมีหน่วยงานที่แก้ไขปัญหาภัยแล้งโดยตรง คือ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยทั้งสองหน่วยงานมีนโยบายในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มียุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติตามวัฏจักรการบริหารจัดการสาธารณภัย โดยกำหนดเป็น ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบ ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมพร้อมรับภัย ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และยุทธศาสตร์ด้านการจัดการหลังเกิดภัย โดยสำหรับยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการภัยธรรมชาติให้มีขีดความสามารถในการเตรียมการเผชิญภัยพิบัติต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดภัย เป็นการลดความรุนแรงและลดความสูญเสียจากภัยที่มีต่อประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยให้น้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ดังนี้

๑.๑ มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระยะเร่งด่วนฉุกเฉิน

๑) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

- ส่วนกลาง ณ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ระดับจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด

๒) การแจกจ่ายน้ำอุปโภค บริโภค

๓) การจัดทำฝายชั่วคราว ปิดกั้นลำน้ำ และขุดลอกแหล่งน้ำ

๔) การซ่อมแซม/พัฒนาบ่อน้ำบาดาล และภาชนะกักเก็บน้ำ

๕) การขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินตรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

๑.๒ มาตรการจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่

๑) สนับสนุนส่งเสริมให้ภาคเอกชนขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน

๒) การสนับสนุนเครื่องจักรกลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่

๑.๓ มาตรการทั่วไป

๑) การตรวจติดตามสถานการณ์ภัยแล้ง

๒) การรณรงค์เพื่อให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดกิจกรรมสัปดาห์รณรงค์ สืบสวน ช่อม และสร้างภาชนะเก็บน้ำประจําปี

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง คือ กรมชลประทานและกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีนโยบายในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๒.๑ กรมชลประทาน มีแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ซึ่งอยู่นอกเขตชลประทาน ของจังหวัดลพบุรีและจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและช่วยป้องกันอุทกภัย จำนวน ๑๘๘ โครงการ ปริมาตรเก็บกักน้ำรวม ๒๓๑.๓๔ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์รวม ๓๒๖,๔๕๐ ไร่ ได้แก่

๑) โครงการชลประทานขนาดกลาง ที่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง จำนวน ๖ โครงการ เก็บกักน้ำรวม ๘๘.๐๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานรวม ๑๑๗,๕๘๐ ไร่ ได้แก่

(๑) ระบบส่งน้ำโครงการห้วยใหญ่ (วังเขม) ตำบลมหาโพธิ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ พื้นที่ชลประทาน ๒๓,๗๓๐ ไร่

(๒) ระบบส่งน้ำโครงการห้วยขอนแก่น ระยะที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ พื้นที่ชลประทาน ๑๕,๐๐๐ ไร่

(๓) อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำก่อ ตำบลน้ำก่อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๔ ขนาดเก็บกักน้ำ ๒๐.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๑๓,๐๐๐ ไร่

(๔) อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ ตำบลห้วยใหญ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๓ ขนาดเก็บกักน้ำ ๑๓.๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๑๑,๒๕๐ ไร่

(๕) อ่างเก็บน้ำห้วยนา ตำบลวังชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ขนาดเก็บกักน้ำ ๕.๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๕,๐๐๐ ไร่

(๖) อ่างเก็บน้ำคลองลำกง ตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ขนาดกักเก็บน้ำ ๔๘.๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๕๐,๐๐๐ ไร่

๒) โครงการที่อยู่ในแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑๓ โครงการ เก็บกักน้ำ รวม ๗.๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์ รวม ๑๖,๕๕๐ ไร่ ได้แก่

(๑) โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำขุนใหญ่ ตำบลแก้มปัส อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ ขนาดเก็บกักน้ำ ๗.๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๖,๐๐๐ ไร่

(๒) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๑๒ โครงการ เก็บกักน้ำรวม ๐.๑๓ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์รวม ๑๐,๕๕๐ ไร่

๓) โครงการที่อยู่ในแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ จำนวน ๑๖๕ โครงการ เก็บกักน้ำรวม ๑๓๕.๕๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์รวม ๑๕๑,๔๘๐ ไร่ ได้แก่

(๑) โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๒๘ โครงการ เก็บกักน้ำรวม ๑๑๕.๕๔ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน ๑๓๐,๓๘๐ ไร่

(๒) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๑๔๑ โครงการ เก็บกักน้ำรวม ๑๙.๖๔ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์รวม ๖๑,๑๐๐ ไร่

นอกจากนี้ กรมชลประทาน ยังได้พิจารณาศึกษาความเหมาะสมเพื่อดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมทั้งโครงการประเภทอ่างเก็บน้ำ เขื่อนฝาย และแก้มลิง ในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรีและ

จังหวัดเพชรบูรณ์ บริเวณภูมิประเทศที่มีศักยภาพและปริมาณน้ำต้นทุนเหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและป้องกันอุทกภัย

๒.๒ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้วางแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกร ที่ได้รับความเดือดร้อนและได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ได้แก่

๑) ประชาสัมพันธ์

(๑) ให้เกษตรกรทราบถึงสถานการณ์

(๒) สำรวจแหล่งน้ำและปริมาณน้ำในไร่นาของเกษตรกรพร้อมวางแผนการใช้น้ำ

อย่างประหยัด

(๓) สำรวจปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้ในการเกษตร

(๔) แนะนำการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ กักเก็บน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น จัดทำฝาย

เขื่อน บริเวณลำน้ำ ลำคลอง แม่น้ำไว้ใช้ด้านการเกษตรก่อนที่น้ำในลำน้ำจะแห้ง

(๕) จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำของเกษตรกรให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้

๒) ให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ

(๑) การดูแลรักษาพืชที่ปลูกแล้ว เช่น การจัดหาวัสดุคลุมโคนต้นไม้ การให้น้ำ

อย่างประหยัดและต่อเนื่อง

(๒) ให้เกษตรกรวางแผนการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำ

(๓) การออกสำรวจแปลงพืชอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบศัตรูพืชมากถึงระดับ

เศรษฐกิจ ให้รีบดำเนินการป้องกันกำจัด

๓) การติดตามสถานการณ์ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ออกติดตามสถานการณ์ภัยแล้ง

อย่างสม่ำเสมอและรายงานสถานการณ์ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ เพื่อประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้านต่าง ๆ ได้ทันเวลา เช่น การขอฝนเทียมจากสำนักฝนหลวง และการบินเกษตร เครื่องสูบน้ำจากกรมชลประทาน องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

๔) ให้คำแนะนำการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในช่วงภัยแล้ง ซึ่งมักประสบปัญหา

เกี่ยวกับแมลงศัตรูข้าว แมลงศัตรูข้าวโพด และแมลงศัตรูพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ระบาดเป็นประจำทำให้เกิดความเสียหายได้

คำตอบข้อที่ ๒

ขอเรียนว่า รัฐบาลจะดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยารายครัวที่ประสบปัญหาภัยแล้ง โดยใช้จ่ายเงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้จังหวัดมีวงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จังหวัดละ ๕๐ ล้านบาท ต่อภัยพิบัติแต่ละครั้งหรือแต่ละเหตุการณ์ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจัดสรรเงินทดรองราชการดังกล่าวให้แก่อำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดอำเภอ ละไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อภัยพิบัติแต่ละครั้งหรือแต่ละเหตุการณ์ หากวงเงินทดรองราชการของอำเภอไม่เพียงพอก็สามารถขอรับการสนับสนุนเงินทดรองราชการได้จากจังหวัด และหากวงเงินทดรองราชการของจังหวัดไม่เพียงพอก็สามารถขออนุมัติต่อกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการขออนุมัติขยายวงเงินทดรองราชการของจังหวัดต่อกระทรวงการคลังต่อไป หรือขอใช้จ่ายเงินงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

การดำเนินการแก้ไขปัญหากล่าวโดยใช้เงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง มุ่งหมายที่จะดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เฉพาะหน้าของผู้ประสบภัย มิได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด ทั้งนี้ จังหวัดจะดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยความเดือดร้อนจากภัยแล้งตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด เช่น

๑. จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อแจกจ่ายช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๒. จัดหาภาชนะรองรับน้ำ เช่น โอ่งซีเมนต์ ถังเหล็กอาบสังกะสี ถังเก็บน้ำคอนกรีต - เสริมเหล็ก (ค.ส.ล.)
๓. ซ่อมแซมภาชนะรองรับน้ำที่ชำรุดเสียหาย
๔. ขุดลอกเปิดทางน้ำ เพื่อเตรียมการป้องกันพื้นที่เกษตรกรรมมิให้เกิดความเสียหาย
๕. จัดหาเครื่องสูบน้ำ เพื่อดำเนินการสูบน้ำเข้าพื้นที่เกษตรกรรมของผู้ประสบภัย
๖. ช่วยเหลือค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น รวมทั้งค่ากระแสไฟฟ้าสำหรับเครื่องสูบน้ำของทางราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครื่องสูบน้ำของเอกชนที่นำมาช่วยเหลือ
๗. ช่วยเหลือเป็นพันธุ์พืช สารเคมี หรืออินทรีย์วัตถุที่ช่วยในการเจริญเติบโตของพืชหรือสารเคมี หรืออินทรีย์วัตถุที่ช่วยในการฟื้นฟูพืชที่ทรุดโทรม

๘. จัดหาพืชอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ ให้แก่สัตว์เลี้ยงของเกษตรกร
๙. สนับสนุนพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ในกรณีแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เสียหาย
๑๐. ให้การช่วยเหลือค่าพันธุ์สัตว์ กรณีสัตว์เลี้ยงของเกษตรกรตาย
๑๑. จัดโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้น พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือเป็นค่าอุปกรณ์ในการลงทุนประกอบอาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมแก่ผู้ประสบภัย เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวในภาวะวิกฤติ

คำตอบข้อที่ ๑

ขอเรียนว่า กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการโครงการฟื้นฟูบูรณะแหล่งน้ำเดิมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและอุทกภัย โดยรวบรวมโครงการในพื้นที่เสี่ยงภัย ๑๕ จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ (แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ ๒) รอบที่ ๒ ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ที่ผ่านมามีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปดำเนินการแล้วรวม ๓๔ โครงการ เป็นเงิน ๕๐ ล้านบาท และในส่วนของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำเนินการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น จะได้มีการพิจารณาตามความเหมาะสมในแต่ละภูมิภาคที่มีศักยภาพและพิจารณาดำเนินโครงการประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ของราษฎรเป็นสำคัญ